

II. Rahatoimikamari.

Rahatoimikamarin puheenjohtajana toimi vuoden varrella kaupunginjohtaja ent. senaattori A. Castrén sekä hänen ollessaan estyneenä jompikumpi avustavista kaupunginjohtajista insinööri J. W. Andersin ja filosofiantohtori J. Helo nyt mainitussa järjestyksessä. Kaupunginvaltuuston valitsemina kamarin jäseninä olivat johtajat A. Björkenheim, pankinjohtaja T. Grotenfelt, johtaja K. Heinonen, lakitieteenkandidaatti K. V. Holma, taloudenhoitaja K. E. Karila ja johtaja K. A. Widenius. Rahatoimikamarin jaostoon kuuluivat kaupunginjohtaja sekä kaksi kamarin jäsentä, jotka valittiin neljäksi kuukaudeksi kerrallaan.

Kanslianjohtajana toimi avustava kaupunginjohtaja Andersin. Sihteerinvirkoja hoitivat ent. yhteiskoulunopettaja A. Ervasti, ent. kaupunginarkkitehti K. Hård af Segerstad ja varatuomari A. Blomberg. Notaarina oli filosofianmaisteri G. Brotherus, kirjaajana neiti I. Heikel ja asiamiehenä varatuomari M. Wilskman.

Rahatoimikamarilla oli vuoden varrella 96 ja kamarin jaostolla 49 kokousta. Kamarin pöytäkirjain pykäläluku oli 6,012 ja lähetettyjen kirjelmäin lukumäärä 1,979.

Rahatoimikamarin vuoden varrella käsittelemistä asioista mainitaan tässä seuraavat:

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

1. *Kysymykset kiinteän omaisuuden hankinnasta ja kaupungille kuuluvan tuollaisen omaisuuden siirrosta.*

Tontin osto. Pakkahuutokaupalla rahatoimikamari huusi ¹⁾ XII kaupunginosassa olevan Karjalankadun tontin n:o 11.

Evättyjä huvilapalstain y. m. myyntitarjouksia. Lastensuojelulautakunta teki esityksen Pakinkylässä olevan 0.14 ha:n suuruisen Lönnbacka nimisen palstan lunastamisesta kaupungille, koska se oli liian lähellä Toivolan suojakotia ja sen puutarhaa sitäpaitsi olisi laajennettava, ja olivat mainitun palstan omistajat osoittautuneet halukkaiksi luovuttamaan sen, siinä tapauksessa että he saisivat omistusoikeuden Oulunkylän lastenkodin viereiseen Stenhagen nimiseen vuokratpalstaan. Rahatoimikamari päätti ²⁾ evätä esityksen, koska palstan rakennukset olivat huonossa kunnossa, koska se katsottiin lasten-

¹⁾ Rkmin jstn pöytäk. 7. 3. 781 §. — ²⁾ Rkmin pöytäk. 12. 6. 1,108 §.

suojelutarkoituksiin tarpeettomaksi sekä koska kaupunki ei voinut luovuttaa Stenhagen nimistä vuokrapalstaa haittaamatta vastaista kaupunginasema-kaavaa.

Vapaah. W. von Bondsdorffin tekemän tarjouksen Boxbackassa olevan Sonaby gård nimisen 4.860 ha:n suuruisen huvilapalstan myymisestä 550,000 markkaan huojistetusta hinnasta rahatoimikamari epäsi¹⁾).

Niinikään evättiin²⁾ hallintosihteeri O. Wickströmin tarjous myydä Boxbackassa oleva Björkåsen niminen huvilapalstansa 232,000 markasta.

Rahatoimikamari epäsi³⁾ myöskin erinäisiä Pakinkylässä olevain palstojen myyntitarjouksia.

Tilusvaihtoja. Kiinteistöosakeyhtiö Lapinlahdenkatu 17:n anomuksen johdosta saada 1890-luvun jälkipuoliskolla sovittu⁴⁾ kaupungin ja Lapinlahdenkadun tontin n:o 10 silloisen omistajan välinen tilusvaihto päätetyksi, päätti⁵⁾ rahatoimikamari yhtiön kanssa tehdä sellaisen sopimuksen, että yhtiö luovutti Lapinrinteeseen kuuluvan 193 m²:n suuruisen alueen, joka aikaisemmin oli kuulunut äskenmainittuun tonttiin, sekä sai korvaukseksi suuremman, tontin pohjoispuolella olevan alueen. Koska rakennukset kuitenkin olivat kaupungille tulevalla alueella, oli se vuokrattava yhtiölle 6 vuodeksi 100 markan vuotuisesta maksusta. Yhtiön esitys, että kaupunki ottaisi osaa rakennusten purkamiskustannuksiin, evättiin.

Kaupungin sekä Osakeyhtiöiden J. D. Stenberg & pojat ja Ahjon konepajan välinen tilusvaihto. Sittenkun rahatoimikamari kaupunginvaltuuston siitä tekemän päätöksen⁶⁾ mukaisesti oli laadituttanut erinäisiä X kaupunginosan korttelin n:o 296 alueita koskevat tilusvaihtoasiakirjat ja esittänyt ne Osakeyhtiö J. D. Stenberg & pojat ja Osakeyhtiö Ahjon konepajan allekirjoitettaviksi, olivat mainitut yhtiöt vaatineet sellaista lisäystä sopimukseen, että yhtiöt oikeutettaisiin kantamaan korvausta henkilöiltä, jotka käyttivät yhtiöiden purkauslaitteita. Myöntyen yhtiöiden toivomukseen päätti⁷⁾ rahatoimikamari edellämainittuihin vaihtoasiakirjoihin pantavaksi seuraava selittävä lisäys:

»että yhtiöt oikeutetaan kantamaan maksuja puheenalaisten purkauslaitteiden käyttämisestä samojen tariffien mukaan, joita kaupunki noudatti tuollaisia maksuja kantaessaan;

että nosturien ja muiden purkauslaitteiden, jotka yhtiöt pystyttivät, on tyydytettävä ajanmukaisia tarpeita sekä on niiden nostovoima tätä nykyä oleva vähintään 3 tonnia;

että purkauslaitteet aina kymmenen vuoden kuluttua on kaupungin puolesta katsastettava sekä, siinä tapauksessa etteivät ne enää ole ajanmukaisia, on yhtiöiden niitä parannettava, elleivät yhtiöt pidä parempana luopua oikeudestaan kantaa maksua puheenalaisten laitteiden käyttämisestä; sekä

että kaikki sopimuksesta johtuvat riitaisuudet on alistettava Helsingin välitysoikeuden ratkaistaviksi. Jollei välitysoikeus ota harkittavakseen riita-asiaa on viisijäsenisen lautakunnan, johon kaupunki valitsee kaksi ja yhtiöt yhteisesti kaksi sekä maistraatti yhden jäsenen, joka viimeainittu toimii lautakunnan puheenjohtajana, ratkaistava asia.»

Kaisaniemenkatua järjestettäessä oli olemassa m. m. rouva E. Ahrenbergin antama sitoumus katua varten luovuttaa aviopuolisoiden E. ja T. Ahrenberg omistamaan Vuorikadun tonttiin n:o 9 kuuluva 196,0 m²:n suu-

¹⁾ Rkmin pöytäk. 16. 3. 540 § ja 18. 9. 1,430 §. — ²⁾ S:n 18. 9. 1,431 §. — ³⁾ S:n 16. 3. 536—538 §§ ja 19. 6. 1,130 §. — ⁴⁾ Ks. 1897 vuod. kert. siv. 2. — ⁵⁾ Rkmin pöytäk. 27. 2. 416 § ja 17. 4. 721 §. — ⁶⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 12. — ⁷⁾ Rkmin pöytäk. 1. 6. 1,008 §.

ruinen maa-alue, ja hankittiin sittemmin vastaava kaupunginasemakaavan¹⁾ muutos. Koska mies ei ollut allekirjoittanut sitoumusta, kieltäytyivät²⁾ aviopuoliset sittemmin luovuttamasta puheenalaista aluetta ja sekä raastuvan-oikeus että Turun hovioikeus, joissa kaupunki oli vaatinut annetun sitoumuksen täyttämistä, julistivat sen mitättömäksi. Sittemmin ilmoittivat aviopuoliset Ahrenberg, että kaupungingeodeetti mitatessaan heidän tonttinsa oli merkinnyt sen alan 125,085 m²:ä pienemmäksi kuin se todellisuudessa oli, ja päätti³⁾ rahatoimikamari tehdä sellaisen sovinnon valittajain kanssa, että he luopuivat mainitusta alueesta sitä vastaan että kaupunki heille luovutti yhtä suuren alueen Kaisaniemenkadun tontista n:o 11 sekä oikeutti heidät enintään 3 vuoden ajan vuokramaksutta pitämään Vuorikadun tontille n:o 9 teetetyn rakennuksen kadun maalla, minkä ajan kuluttua rakennus oli kaupungin toimesta ja sen kustannuksella purettava, jolloin rakennustarpeet tulivat kaupungille; siltä varalta että uutisrakennus aikaisemmin teetettäisiin tontille, ei kaupunki ollut velvollinen suorittamaan korvausta menetetyistä vuokratuloista.

Kiinteistöjen myyntitarjous. Sittemkun kaikki XIII kaupunginosan korttelin n:o 404 tontit ynnä entisen venäläisen kimnaasin rakennus oli tarjottu kaupungille 8,000,000 markan hinnasta, päätti⁴⁾ rahatoimikamari käydä tarkemmin asiasta neuvottelemaan siinä tapauksessa että hinta huojustettiin 6,500,000 markaksi.

Ryssänkarin ja Suuren Katajakarin pakkolunastus. Sittemkun Uudenmaan läänin maaherranvirasto joulukuun 16 p:nä 1922 oli antanut päätöksen Ryssänkari ja Suuri Katajakari nimisten saarien pakkolunastuksesta⁵⁾ valtiolle, päätti⁶⁾ rahatoimikamari, joka piti pakkolunastettaville alueille määrättyjä arvoja liian pieninä, että asianomaisessa oikeudessa oli pantava vireille oikeudenkäynti suuremman korvauksen saamiseksi.

Myytyjä tontteja. Rahatoimikamari möi vuoden varrella alempana mainitut tontit:

Korttelin numero.	Katu.	Tontin numero.	Ostaja.	Tontin pinta-ala, m ² .	Huuto-kauppahinta, Smk.
437	Ahlqvistkatu	4	Maalari N. V. Taimi ⁷⁾	931.343	163,000
442	"	7	Varatuomarit L. Mömmö ja G. W. Nystén ⁸⁾	819.000	165,000
436	Apollokatu	8-10	Tekniska läroverket i Helsingfors aktiebolag ⁹⁾	2,098.250	413,800
418	Fredrikinkatu	66	Asunto-osakeyhtiö Fredrikinkatu 66 ¹⁰⁾	1,487.377	316,000
409	Freesekatu	2	Rakennusmestari J. Roine ja liikemies A. Sariola ¹¹⁾	1,167.982	234,880
409	"	4	Rakennusmestarit O. E. Lund ja K. Tauriala ¹²⁾	1,119.825	213,900
418	Runebergkatu	25	Herrat K. Th. Boström, A. Lindholm ja V. B. Öblom ¹³⁾	1,381.570	399,900
438	"	26	Osakeyhtiö Runeberginkatu 26 ¹⁴⁾	1,745.850	314,300

¹⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 5 ja 50. — ²⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 267. — ³⁾ Rkmin pöytäk. 16. 10. 1,701 §. — ⁴⁾ S:n 6. 3. 450 §. — ⁵⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 185. — ⁶⁾ Rkmin pöytäk. 30. 1. 207 §. — ⁷⁾ S:n 2. 10. 1,531 §. — ⁸⁾ S:n 3. 7. 1,154 §. — ⁹⁾ Rkmin jstn pöytäk. 5. 9. 2,518 §. — ¹⁰⁾ Rkmin pöytäk. 22. 5. 893 §. — ¹¹⁾ S:n 19. 6. 1,118 §. — ¹²⁾ S:n 21. 8. 1,307 §. — ¹³⁾ S:n 27. 2. 404 §. — ¹⁴⁾ S:n 29. 5. 769 §.

431	Sammonkatu	1	Rakennusmestarit K. W. Angervuori ja O. Honkasalo ¹⁾)	2,096.000	503,000
517	Stenbäckkatu	18	Arkkitehti E. Paalanen ²⁾ ; sittemmin arkkitehti K. S. Kallio ³⁾ ; palautui arkkitehti E. Paalaselle ⁴⁾	1,314.403	85,400
517	"	20	Arkkitehti E. Paalanen ⁵⁾	1,141.213	85,600
341	Torkkelinkatu	17	Rakennusmestari V. E. Leino ⁶⁾	720.510	46,100
337	"	19	Rakennusmestari V. E. Leino ⁷⁾	1,560.058	64,000
447	Töölönkatu	14	Asunto-osakeyhtiö Töölönkatu 14 ⁸⁾	1,302.163	153,700
486	"	49	Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiö ⁹⁾	1,410.646	296,300

Tonttien luovutus. Sittenkun rahatoimikamarin aikaisemmin myymät tontit olivat siirtyneet toiselle omistajalle, ennenkuin entinen omistaja oli täysin maksanut tontin hinnan, päätti kamari alempana mainituissa tapauksissa myöntyä myöhempäin ostajain tekemiin esityksiin, että henkilökohtainen vastuu kaupungille annetuista velkasitoumuksista, jotka koskivat tonttien maksamatta olevaa tontinhintaa, siirrettäisiin hakijoille:

Asunto-osakeyhtiö Tunturilaaksonkatu 17 Tunturilaaksonkadun tonttiin n:o 17¹⁰⁾ nähden; Aktiebolaget Helsingfors sidenväveri Työpajakadun tonttiin n:o 7¹¹⁾ ja Lautatarhankadun tonttiin n:o 8¹²⁾ nähden, rakennusmestarit A. Salo ja O. Järvenpää Toisen linjan tonttiin n:o 1¹³⁾ nähden; kauppias J. Vainio Kolmannen linjan tonttiin n:o 3¹⁴⁾ nähden; Säätiö »Hanna Rothmans och Elisabeth Alanders anstalter» (entinen »Eget hem för Sörnäs folkbarnträdgård») Helsinginkadun tontteihin n:o:ihin 3—5¹⁵⁾ nähden; Osakeyhtiö Brahenkatu n:o 8 Vaasankadun tonttiin n:o 37¹⁶⁾ nähden; Aktiebolaget P. J. Bögelunds kartongfabrik yhtiö Fredrikserinkadun tonttiin n:o 54¹⁷⁾ ja Porvoonkadun tonttiin n:o 25¹⁸⁾ nähden; Osakeyhtiö Tempelikatu n:o 11 Tempelikadun tonttiin n:o 11¹⁹⁾ nähden; Osakeyhtiö Creutzinkatu n:o 8 Creutzkadun tonttiin n:o 4²⁰⁾ nähden; sekä Bostadsaktiebolaget Kammiogatan n:o 1 yhtiö Lant. Viertotien tonttiin n:o 42²¹⁾ nähden.

Vuokra-alueen lunastus. Sittenkun Turun hovioikeus oli vahvistanut raastuvanoikeuden päätöksen kaupungin ja Osakeyhtiö M. G. Steniuksen välisessä Leppäsuon²²⁾ vuokrapalstan n:o 68 a lunastusta koskevassa asiassa, päätti²³⁾ rahatoimikamari hakea muutosta päätökseen korkeimmassa oikeudessa, minkä ohessa asiamies sai toimeksi yhtiöltä tiedustella pysyikö se entisessä tarjouksessaan.

Särkkä-saaren luovuttaminen kaupungille. Sittenkun rahatoimikamarin tietoon oli tullut valtion pitkäksi ajaksi vuokranneen Särkkä nimisen saaren

¹⁾ Rkmin pöytäk. 21. 12. 2,264 §. — ²⁾ S:n 27. 3. 571 §. — ³⁾ S:n 10. 7. 1,179 §. — ⁴⁾ S:n 4. 9. 1,370 §. — ⁵⁾ S:n 27. 3. 572 §. — ⁶⁾ S:n 21. 12. 2,262 §. — ⁷⁾ S:n 21. 12. 2,263 §. — ⁸⁾ S:n 17. 4. 700 §. — ⁹⁾ S:n 23. 10. 1,785 §. — ¹⁰⁾ Rkmin jstn pöytäk. 18. 4. 1,215 §, ks. 1920 vuod. kert. siv. 214. — ¹¹⁾ Rkmin jstn pöytäk. 8. 11. 3,100 §, ks. 1901 vuod. kert. siv. 131. — ¹²⁾ Rkmin jstn pöytäk. 8. 11. 3,100 §, ks. 1908 vuod. kert. siv. 178. — ¹³⁾ Rkmin jstn pöytäk. 19. 6. 1,894 §, ks. 1908 vuod. kert. siv. 179. — ¹⁴⁾ Rkmin jstn pöytäk. 19. 6. 1895 §, ks. 1908 vuod. kert. siv. 179. — ¹⁵⁾ Rkmin pöytäk. 10. 7. 1,184 §, ks. 1902 vuod. kert. siv. 24. — ¹⁶⁾ Rkmin jstn pöytäk. 14. 12. 3,523 §, ks. 1907 vuod. kert. II os. siv. 2. — ¹⁷⁾ Rkmin jstn pöytäk. 21. 11. 3,221 §, ks. 1916 vuod. kert. siv. 178. — ¹⁸⁾ Rkmin jstn pöytäk. 8. 11. 3,096 §, ks. 1916 vuod. kert. siv. 178. — ¹⁹⁾ Rkmin jstn pöytäk. 17. 10. 2,927 §, ks. 1922 vuod. kert. siv. 185. — ²⁰⁾ Rkmin jstn pöytäk. 8. 11. 3,099 §, ks. 1921 vuod. kert. siv. 235. — ²¹⁾ Rkmin jstn pöytäk. 8. 11. 3,142 §, ks. 1909 vuod. kert. siv. 151. — ²²⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 5. — ²³⁾ Rkmin pöytäk. 7. 12. 2,192 §.

eräälle yksityiselle purjehdusseuralle, päätti ¹⁾ kamari tehdä valtioneuvostolle esityksen, että saari palautettaisiin kaupungin käytettäväksi. Kirjelmässä huomautettiin, että puheenalainen saari oli kaupungin lahjoitusmaata, joka Ruotsin vallan aikana luovutettiin valtiolle varustusten teettämistä varten sinne. Tästä luovutuksesta ei ollut mitään kirjallista sopimusta, mutta oli kamarin ehdoton käsitys, että se ei voinut merkitä muuta kuin että kaupunki luopui käyttöoikeudestaan saareen siksi ajaksi kuin sitä tarvittiin sotaväen tarkoituksiin. Kun näin nähtävästi ei enää ollut laita, koska mainittu saari oli pitkäksi ajaksi annettu vuokralle, esitti rahatoimikamari, että vuokrasopimus purettaisiin ja Särkkä-saari luovutettaisiin kaupungin vapaasti käytettäväksi, minkä ohessa kamari ilmoitti olevan aikomus saarelle perustaa museo, sekä että kaupunki tunnollisesti hoivaisi Särkkä-saaren historiallisia arvoja.

Varattuja tontteja. Vahvistaessaan niiden tonttien luettelon, jotka kaupunki tarjosi myytäväksi vuonna 1923 päätti ²⁾ kamari, että XIII kaupungin osan korttelit n:o 419 a ja 419 b oli varattava puhtaanapitolaitoksen tarpeisiin, sekä että XIII kaupungin osan korttelissa n:o 442 olevia Minervakadun tonttia n:o 4 sekä Apollokadun tontteja n:oja 14, 16 ja 18 ei toistaiseksi tarjottaisi myytäväksi.

Rahatoimikamari päätti ³⁾ niinkään, että Käpylän korttelin n:o 820 pohjoisosa oli varattava poliisivartiokonttorin tarpeisiin.

Jakotoimituksia. Sittenkun rahatoimikamari vuonna 1907 Uudenmaan läänin kuvernööriltä oli anonut ryhdyttäväksi toimenpiteisiin Greijus ja Böle nimisten tilain kalavesien erottamiseksi Pikku Huopalahden kylän jakamattomasta kalavedestä, oli maanmittaustoimitus tuossa tarkoituksessa toimitettu ja raja käyty, jolloin mainittuihin tiloihin oli erotettu 2.56 ha, ja päätti ⁴⁾ rahatoimikamari tyytyä tähän toimitukseen.

Hertonäsin yhdyskunnan vesialueen ⁵⁾ jakotoimituksesta määrättiin maanmittausinsinööri E. Tukkilalle maksettavaksi ⁶⁾ 4,052:90 markkaa rahatoimikamarin käyttövaroista.

Kaupungin asiamiehiksi kahteen, heinäkuun 19 p:ksi ja joulukuun 10 p:ksi määrättyihin maanmittaustoimituksiin, erinäisten Hertonäsin tilasta myytyjen alueiden lohkaisemiseksi, määrättiin ⁷⁾ edelliseen toimitukseen avustava kaupungingeodeetti K. A. Jylhä, ja jälkimmäiseen asiamies M. Wilskman kaupungingeodeetti W. O. Lillen avustamana. Kaupungin asiamieheksi joulukuun 7 p:ksi määrättyyn maanmittaustoimitukseen, jossa oli lohkaistava se Hertonäsin tilaan kuuluva alue, jonka Svenska Svenska odlingens vänner niminen yhdistys Helsingin pitäjässä oli hankkinut itselleen, määrättiin ⁸⁾ kaupungingeodeetti W. O. Lille.

2. Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta sekä tilapäistä käyttöoikeutta koskevat asiat.

Vuokra-alueiden huutokaupalla myyminen. Rahatoimikamarin kehoitettua ⁹⁾ kaupungin yleisten töiden hallitusta lausumaan mielensä, eikä olisi sopivampaa ja kaupungille edullisempaa tarjota vuokra-alueita vuokralle

¹⁾ Rkmrin jstn pöytäk. 28. 3. 992 §. — ²⁾ Rkmrin pöytäk. 9. 2. 276—277 §§. — ³⁾ S:n 23. 1. 190 §. — ⁴⁾ S:n 16. 1. 122 §. — ⁵⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 186. — ⁶⁾ Rkmrin pöytäk. 16. 1. 119 §. — ⁷⁾ Rkmrin jstn pöytäk. 17. 7. 2,151 § ja 29. 11. 3,395 §. — ⁸⁾ S:n 21. 11. 3,299 §. — ⁹⁾ S:n 3. 10. 2,811 §.